Jüdische Pester Zeitung.

יודישע
פּעסטער צייטונג

אויף דיעזע צייטונג קאַנן מאַן יעדען טאַג פּרענומעריערן אונד דער פּרענומעראַציאָנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפּפאַנגע דעס ערסטען בלאַטטעס.

דיא רעדאַקציאָן בעפינדעט זיך אין פּעסט אלט-גאַססע נר׳ 1, וואָהין מאַן אויך דיא פּרענומעראַציאָנסגעלדער צו זענדען בעליעבט.

דיעזעס בלאַטט ערשיינט דרייאמאַל וואָכענטליך מאָנטאַג, מיטטוואָך אונד פרייטאַג.

אונד קאָסטעט

פיר עסטעררייך-אונגאַרן
גאַנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האַלביעהריג 5 „ „
פירטעליאַהריג 2 גול׳ אונד 50 קר׳ ע.-וו.

פירס אויסלאַנד
גאַנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האַלביעהריג 5 גול׳ אונד 50 קר׳ ע.-וו.
פירטעליאַהריג 2 „ „ „ 75 „ „

Nr. 7, ניינטער יאהרגאַנג | פּעסט, מאָנטאַג א שבט ה׳ת׳ר׳ל׳ז׳. | Pest, den 15. Jänner 1877.

אויס מיט דער קאָנפערענץ!

דיא אין אונזערעס פאַריגען לייט-ארטיקעל אויסגעשפּראָכענען מיינונגען איבער דאס פערהעלטניס דער טירקייא צו רוסלאַנד ערווייזען זיך נון אלס ריכטיג, אונד אויך דיא צום שלוססע אונזערעס פאַריגען בלאַטטעס געבראַכטען דעפּעשען בעשטעטיגען זיך אויף דאס פאָללקאָממענסטע. דיא טירקייא פיהלט זיך שטאַרק, איהרע קריעגס-ריסטונגען זינד פאָללענדעט, זיא איזט יעדען אויגענבליק שלאַג-פערטיג; וועהרענד אבער רוסלאַנד ערסט אין דען לעטצטען וואָכען צור איינזיכט קאַם, דאס עס נאָך ניכט פערטיג איזט, אונד דאס איהם יעטצט איין ווינטער-פעלדצוג איינע זיכערע ניעדערלאַגע ברינגען ווירדע. דיא דאָנוי, וועלכע דיא נאָרד-גרענצע דער טירקייא בילדעט, מיססטע פאָן דען רוססען איבערשריטטען ווערדען, אונד עבען מיט דיעזער דאָנוי לאַססט זיך אים ווינטער ניכט שפּאַססען. באַלד קאַנן זיא צוגעפראָרען ווערדען, אונד באַלד איינען איזגאַנג האַבען, דער דיא שיפּפ-פאַהרט אונמעגליך מאַכט. רוסלאַנד האַט דאַהער דאַהין געאַרבייטעט, אים דען וואַפּפענשטיללשטאַנד ביז צום פריהלינג צו פערלענגערן. ביז דאַהין האָפטע עס, ענטוועדער דען פריעדען צו ערייכען, אָדער אין זיינע ריסטונגען מיט וועלכעם איפער פאָרצושרייטען, דאס עס אים פריהלינג דאָך נאָך מיט אייניגען זיעגעס-האָפפנונגען דען קריעג געגען דיא טירקייא איפנעהמען קאָננטע. דיא טירקייא האַט נון דיעזען פּלאַן רוסלאַנדס דורכשויט, זיא האַט עס דעמנאַך ערקאַנט, וואַס איגענטליך רוסלאַנד וויל, אונד וואַס עס זא נאַכגיעביג מאַכט; זיא צייגט זיך דאַהער אוננאַכגיעביג אונד ווינשט דען קריעג ליעבער היינטע אלס מאָרגען, יע פריהער דיא טירקייא דען קריעג געגען דאס נאָך אונפאָללקאָממען געריסטעטע רוסלאַנד איפנימט, דעסטאָ מעהר זיעגעס-האָפפנונגען האַט זיא.

זאַמסטאַג פריה איזט היער אויס פּאַריז פאָלגענדע דעפּעשע איינגעטראָפּפען: אללע קאָנפערענץ-מיטגליעדער אין קאָנסטאַנטינאָפּעל זינד איינינ אונד שטעהען אים בעסטען איינפערנעהמען, דא עס זיך ניכט מעהר אים דיא רעטטונג דער טירקייא, זאָנדערן אים דיא עהרע-רעטטונג רוסלאַנדס האַנדעלט. ווענן מאַן פיר רוסלאַנד קיינען גוטען, פריעדליכען אויסוועג פערשאַפּפט, דאַנן איזט עס צור אויפנאַהמע דעס אונגליקליכען קריעגעס געצוואונגען. פריהער וואָר עס רוסלאַנד, וועלכעס דורך אללערליא בעליידיגונגען דער טירקייא מיט אללער געוואַלט דען קריעג הערבייפיהרען וואָללטע — אונד יעטצט איזט עס דיא טירקייא, וועלכע דורך איהרע האַרטנעקיגע אוננאַכגיעביגקייט דען רוססישען קריעג הערבייפיהרט.

איינע פּאַריזער היער איינגעטראָפּפענע פּעטערסבורגער דעפּעשע מעלדעט: דיא טירקייא ערלייבט זיך מיט דער קאָנפערענץ שפּאַסס צו טרייבען; דיא געדולד רוסלאַנדס מוס נון יעדען אויגענבליק רייססען, יע מעהר מאַן דיא אן דיא טירקייא געריכטעטען פאָרדערונגען מילדערט, דעסטאָ שטאָלצער אונד האָכמיטיגער ווירד דיא טירקישע רעגירונג. דאס עהר-געפיהל רוסלאַנדס פאָרדערט עס נון, דאס דיא פערהאַנדלונגען מיט דער טירקייא ניכט מעהר אין דיא לענגע געצאָגען ווערדען, זאָנדערן דאס מאַן דער טירקייא געגעניבער גאַנץ שטרענג אויפטרעטע, דאַמיט מאַן דעם גאַנצען שפּעקטאַקעל דורך איינען טיכטיגען קריעג איין ענדע מאַכט.

זאַמסטאַג אבענד איזט היער פאָלגענדע דעפּעשע אויס קאָנסטאַנטינאָפּעל איינגעטראָפּפען: היינטע פערזאַממעלטען זיך דיא קאָנפערענץ-מיטגליעדער ביים רוססישען געזאַנדטען, אללע ערגערטען זיך דאַריבער, דאס יעטצט מיט דער טירקייא ניכט מעהר פאָרצוקאָממען איזט. זיא וויללל פיר סערביען אונד מאָנטענעגראָ קיינע געביעטס-ערווייטערונג בעוויללינגען, זיא וויללל פאָן קיינער פרעמדען איבערוואַכונג וויססען, אונד בעטראַכטעט אויך דיא ערנעננונג דער גובערנערע אין דער פּראָווינץ אלס א י ה ר אויסשליעסליכעס רעכט, אין וועלכעם איין פרעמדער ניכטס דריינצורעדען האַט.

געסטערן פריה איזט היער ווידער אויס קאָנסטאַנטינאָפּעל פאָלגענדע דעפּעשע איינגעטראָפּפען: ווענן ביז צום 28-טען פעבער קיין אויסגלייך צו שטאַנדע קאָממט, איזט דיא טירקייא ענטשלאָססען, דען קריעג געגען סערביען אונד מאָנטענעגראָ אם 1. מערץ ווידער צו ערעפפנען. אויף איינע נאַכגיעביגקייט דער טירקייא איזט ניכט מעהר צו רעכנען — אונד מיט דער גאַנצען קאָנפערענץ איזט עס אויס!

אַלזאָ אויס מיט דער קאָנפערענץ! נאָך איהרען זעכס-וואָכענטליכען פערהאַנדלונגען אונד בעראַטהונגען שטעהט זיא נאָך איממער דאָרט, ווא זיא אַנפאַנגס געשטאַנדען, אונד דיא העררען קאָנפערענץ-מיטגליעדער קאָננען ווידער היימקעהרען אונד דיא רעכנונג איבער איהרע פיעלען רייזע-שפּעזען איהרען רעגירונגען פאָרלעגען. — שאַדע אים דיעזע רייזע-שפּעזען!

וואַס נון? וואַס זאָלל יעטצט קאָממען, ווענן אויס דען פריעדליכען אויסגלייכס-פערהאַנדלונגען ניכטס געוואָרדען? — היינטע איזט ווידער איינע קאָנפערענץ-זיטצונג, היינטע ווערדען נאָכמאַלס דיא לעטצטען פאָרדערונגען דער טירקייא פאָרגעלעגט ווערדען, אונד מאַן ווייס שאָן פאָראויס, דאס דיא טירקייא דיאזעלבען אבערמאַלס צוריקווייזען ווערדע — וואַס ווירד נון דאַנן געשעהען?

אויף דיעזע פראַגען ווערדען נון ווידער פערשיעדענע אנטוואָרטען געגעבען. מאַנכע מיינען, דאס איינע אבערמאַליגע צוריקווייזונג דיעזער פאָרדערונגען ניכט דען קריעג אונד ניכט איינמאַל דען אבבריך דער פריעדליכען פערהאַנדלונגען בעדייטען ווירדע. דיא געזאַנדטען ווערדען וואָהל קאָנסטאַנטינאָפּעל פערלאַססען, אבער דיא פיהרונג דער דאָרטיגען געשעפטע ווערדען איהרע שטעלל-פערטרעטער איינשטווייליג איבערנעהמען. ווענן נור דיא טירקייא דיא קאָנפערענץ-פאָרדערונגען אים אללגעמיינען אנגענאָממען ווירדע, דאַנן קאָננטען איבער דיא איינצעלהייטען ערסט רעכט דיא קאָנפערענץ-פערהאַנדלונגען בעגיננען. — זא מיינט אויך דער בעריכט-ערשטאַטטער דעס „פּעסטער ללאָיד." — דאַגעגען טעלעגראַפירט דער קאָנסטאַנטינאָפּלער בעריכט-ערשטאַטטער דעס „פּעסטער שינאַר" פאָלגענדעס: דיא פערטרעטער דער גראָס-מעכטע האַבען אין איהרער לעטצטען בעשפּרעכונג בעשלאָססען, דער טירקייא דיא אמטליכע אנצייגע צו מאַכען, דאס דיא קאָנפערענץ ניכט ווייטער פאָרטגעזעטצט ווערדען קאָננע. דיא טירקייא בעטראַכטעט נון אויך דיא ווייטערען פריעדענס-פערהאַנדלונגען אלס אבגעבראָכען. וואַס נון קאָממען קאַנן — דאס איזט דער קריעג!

דיא אמטליכע „פּאַריזער קאָררעספּאָנדענץ" ברינגט אויס קאָנסטאַנטינאָפּעל פאָלגענדע דעפּעשע: ביי זעהר געשפּאַננטער זאַכלאַגע דויערן דיא בעשפּרעכונגען דער קאָנפערענץ-מיטגליעדער נאָך אימער פאָרט. אויף איינען אומשוואונג אין דען אנזיכטען דער טירקייא איזט ניכט מעהר צו רעכנען. דיא אברייזע דער קאָנפערענץ-מיטגליעדער פאָן קאָנסטאַנטינאָפּעל קאַנן ערסט נעכסטען פרייטאַג ערפאָלגען. דיעזע אברייזע דער געזאַנדטען ווירדע אינדעס ניכט בעדייטען, דאס דיא טירקייא איהרע פריינדליכען בעציעהונגען מיט אללען אייראָפּעאישען מעכטען אבגעבראָכען האַט.

— איין רוססישער שטאַאַטס-מאַנן מאַכטע צו דיעזער קאָנפערענץ-געשיכטע פאָלגענדע בעמערקונג: „אין דער מעסיגונג דער קאָנפערענץ ערבליקט דיא טירקייא נור איינע שוועכע רוסלאַנדס. דיא טירקייא פערגיסט אבער, דאס ניכט רוסלאַנד, זאָנדערן דאס דיא קאָנפערענץ אים נאַמען אללער אייראָפּעאישען מעכטע דאס וואָרט פיהרט. ווענן דער אויגענבליק געקאָממען זיין ווירד, דאס רוסלאַנד אים נאַמען אייראָפּאַ'ס שפּרעכען זאָלל, דאַנן ווירד דיא טירקייא קיינע מעסיגע, פריעדליכע וואָרטע, זאָנדערן דען קלאַנג דער וואַפּפען אונד דאס דאָננערן דער געשיטצע צו הערען בעקאָממען."

דיעזער רוססישע שטאַאַטס-מאַנן מיינט אלזאָ, דאס אים פאַללע דיא טירקייא דיא קאָנפערענץ-פאָרדערונגען ענדגילטיג פערווירפט, ניכט נור רוסלאַנד אללין, זאָנדערן גאַנץ אייראָפּאַ געגען זיא אין דען קריעג ציעהען ווערדע. — היער מיינט מאַן אבער, דאס גאַנץ אייראָפּאַ רוהיג צוזעהען ווערדע, וויא ביי איינעם רוסיש-טירקישען קריעגע דאס גראָססע רוסלאַנד טיכטיגע שלעגע בעקאָממט. דער ענגלישע קאָנפערענץ-געזאַנדטע אין קאָנסטאַנטינאָפּעל האַט זיך נון דאָרט דיא איבערצייגונג פערשאַפּפט, דאס ענגלאַנד פאָר איינעם רוסישען זיעגע ניכטס מעהר צו פירכטען האַט. — מאַן גלייבט דאַהער נאָך אימער ניכט, דאס זיך רוסלאַנד שאָן יעטצט געטרויען ווירד, דען קריעג איפּצונעהמען. —

ביז נעכסטען פרייטאַג ווירד מאַן פיעללייכט דאָך שאָן וויססען, וואָראַן מאַן איזט, וואַס ענדליך פאָן דעם פיעלען פּאָליטיזירען הערויסקאָממען ווירד. מאַן קאַנן עס אבער שאָן היינטע גאַנץ בעשטיממט זאַגען: אללעס איזט יעטצט צו ערוואַרטען — נור קיין זיכערער פריעדע!

איין נייער בריעף קאָשוטה'ס.

ווידער האַבען וויר געלעגענהייט, איינען בריעף דעם בעריהמטען קאָשוטה מיטצוטהיילען. וויא וויר וויעדערהאָלט ערוועהנטען, וואורדע קאָשוטה פאָר קורצעם אין צעגלעד איינשטיממיג צום רייכסטאַגס-דעפּוטירטען געוועהלט. אין איינעם אן דען פּרעזעס דער וואַהל-קאָממיסיאָן געריכטעטען בריעפע גיבט נון קאָשוטה דיא גרינדע אן, וועסהאַלב עס איהם ניכט מאָגליך, בעהופס אננאַהמע דיעזער דעפּוטירטען-שטעללע נאָך אונגאַרן צוריקצוקעהרען. דער בריעף לויטעט:

„געעהרטער העדר וואַהל-פּרעזעס! איך פיהלע מיך צום טיעפסטען דאַנקע פערפּפליכטעט פיר דיא עהרע, דיא מיר דיא צעגלעדער בירגער דאַדורך ערוויעזען, דאס זיא מיך צו איהרעם דעפּוטירטען געוועהלט. איך ביטטע זיא רעכט זעהר, אללען דיעזען בירגערן פיר דיא מיר ערוויעזענע עהרע מיינען טיעפסטען דאַנק אויסדריקען צו וואָללען. איך בין אינדעס איבערצייגט, דאס מאַן

דען פאבסט צו פֿערלאססען. אן דעם טאגע נון, אן דעם ער דען פ א ב ס ט פֿערליעס, ווארדע אים הימטעל איבער איהן דאס אורטהייל אויסגעשפּראָכען, דאס ער זיינען טהראָן פֿערליערען מיססע. נעהמען זיא דאָך דיעזע מיינע וואָרטע צו הערצען פֿיר יענע צייט, אין דער זיא אין פאריז דען טהראָן איהרעס פֿאטערס בעשטייגען ווערדען, דענן וויהע דעמיעניגען, דער דען פאבסט פֿיר איממער פֿערלאָססט!" נון לעגטע דער פאבסט זיינע ביידען הענדע אויף דאס הויפּט דעם פרינצען, זעגנעטע איהן, וואָראן אין הערצליכער אבשיעד ערפֿאָלגטע. — טאגס דאראויף בעגאב זיך דיא קאיזערין אויסשעניע צום פאבסטע, דיא ער מיט פֿאָלגענדען וואָרטען עמפּפֿינג: "איך בין ענטציקט, אייערע מאיעסטעט פערזאָנליך צו זעהען. איך בין איין אייפֿריגסטער בעוואונדערער איהרער זעלטענען אונד ערהאבענען אייגענשאַפֿטען. אבער איך מיס עס טאדעלן, דאס זיא נאך ראָם געקאָממען זינד. זאָללטען זיא עטווא אים "קווירינאל" (קאָניגליכע האָפֿבורג) וואָהנען, וואָ איהר מאנן איינסט זיך אויפֿהיעלט, אים דען פאבסט צו בעשיטצען! וויססען זיא דענן ניכט, דאס היינטע דער גראָססטע פֿיינד דעם פאבסטהומס, דער קאָניג וויקטאָר עמאנועל, אים "קווירינאל" וואָהנט! וויססען זיא דענן ניכט, דאס וויקטאָר עמאנועל אין דער עקסקאָממוניקאציאָן (אים "חרם") איזט! אונד מיט דיעזעם וואָללען זיא זיך אונטער איינעם דאכע אויפֿהאלטען! נון דאס קאָננטע איך איהנען נימטער פֿערצייהען!" — דער קאיזערין, דיא אויף איינען זאָלכען אויפֿטריטט ניכט געפֿאסט וואר, ווארדע פלאָטצליך אונוואָהל. זיא מיסטע אים דעם עמפּפֿאנגס-זאאלע געפֿיהרט ווערדען.

*) (דיא טרויריגע "קאָמאדיע" אין רומעניען.) אין נ"ר 1 אונזערער צייטונג מעלדעטען וויר פֿאָן איינער נייען יודען-פֿערפֿאָלגונג אין רומעניען, אונד אין פֿאָריגעם בלאטטע בעריכטעטען וויר, דאס דיא רומענישע רעגיערונג דירעקט איינע קאָממיסיאָן נאך וואסלואי זענדעטע, אים איינע שטרענגע אונטערזוכונג געגען דיא דאָרטיגען יודען-פֿערפֿאָלגער איינצולייטען. נון ווירד געסטערן אבענד אויס בוקארעסט טעלעגראפֿירט, דאס דיעזע "אונטערזוכונג" דער רומענישען רעגיערונג בלאָס איינע קאָמאדיע איזט. דיא קאָממיסיאָן האנדעלט אים איינפֿערנעהמען מיט דעם יודען-פֿיינדליכען גובערנער פֿאָן וואסלואי, אונד דיעזער פֿיהרטע יענע אין איין גרענץ-דאָרף, אין וועלכעם נאָך ניכט אללע יודען פֿערטריעבען זינד, דאמיט דיא קאָממיסיאָן דער רעגיערונג מעלדען קאָננע, דאס דיא גאנצע נאכריכט פֿאָן דער יודען-פֿערטרייבונג ערלאָגען וואר. — זאָמיט קאנן נון דער גובערנער פֿאָן וואסלואי דיא יודען-פֿערטרייבונג ווייטער פֿאָרטזעטצען. אין וואסלואי אללין בעפֿינדען זיך נאך 60 אים דען קלייגערן אָרטשאַפֿטען פֿערטריעבענע יודען-פֿאמיליען. — דאס עסטער-רייך-אונגארישע אויסווערטיגע מיניסטעריאום מיסטע דאהער יענער קאָמאריע איין ענדע מאכען אונד דיא פֿערפֿאָלגטען יודען אין ווירקליכקייט שיטצען.

נייעסטעס.

איינע הייטיגע דעפּעשע מעלדעט: אין דער געסטריגען קאָנפֿערענץ-זיטצונג ערקלערטע דער טירקישע בעפֿאָללמעכטיגטע, דאס דיא טירקייא אויך דאס אנדראשישע פּראָיעקט נ ו ר אינזאָפֿערנע אנגימממט, אלס עס מיט דער נייען טירקישען פֿערפֿאססונג (קאָנשטיטוציאָן) איבעראיינשטיממט: אבער אללעס, וואס געגען דאס נייע טירקישע פֿערפֿאססונגס-געזעטץ איזט, ווירד פֿערוואָרפֿען. דער אבברוך דער קאָנפֿערענץ-פֿערהאנדלונגען איזט זאָמיט געוויס, דיא קאָנפֿערענץ-געזאנדטען ווערדען אָהנע עטוואס אויסגעריכטעט צו האבען, אברייזען — **אונד דער רוסיש-טירקישע קריעג איזט דא!** — עס זינד בערייטס אללע פֿאָרבערייטונגען וועגען אברייזע דעם סולטאנס צור ארמעע געטראָפֿפֿען וואָרדען. דער סולטאן ווירד פ ע ר ז א נ ל י ך דאס אָבער-קאָממאנדאָ דער דאָנוי-ארמעע איבערנעהמען. גענעראל קלאפּקא האט זיך פֿאָן דער טיכטיגקייט דער טירקישען ארמעע איבערצייגט, אונד האט דאהער דעם סולטאן געראטהען, פֿיר רוסלאנד קיינען פּונקט מעהר נאכצוגעבען. —

פֿערלאָזונג

דער מאילענדער 45 לירע-לאָזע

ביא דער אם 2. יענער 1877 פֿאָרגענאָממענען ציעהונג ווארדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען.

2657 1110 4330 4392 2907 3765 292 2486 2860 3702
1889 739 5527 3666 4076 6413 7788 2696 5846 2877
4320 3887 4239 6525 3576 7192 2158 3527 5418 2700
2255 6397 7467 486 1913 3075 1258 2974 6547 4046 2589
5549 4307 2715 5325 7078 5140 3284 5206 1371 957
6276 3069 5858 5190 1975 571 985 3891 2215 6392 6318
7175 6717 7162 5672 6554 7974 422 1696 2157 5294.

פֿאָן דיעזען פֿערלאָזטען סעריען פֿיעל דער הויפּט-טרעפֿפֿער מיט 70000 לירע אויף ס' 6276 נומ' 6;

טעלעגראפֿישע דעפּעשען.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 11-טען יענער (אבענדס). אין דער הייטיגען קאָנפֿערענץ-זיטצונג האבען לענגערע פֿערהאנדלונגען צווישען דען קאָנפֿערענץ-געזאנדטען אונד דעם טירקישען בעפֿאָללמעכטיגטען שטאטטגעפֿונדען. דיא מיינונגס-פֿערשיעדענהייטען קאָננטען אבער נאָך איממער ניכט אויסגעגליכען ווערדען. דיא טירקייא וויללו נאך איממער ניכטס נאכגעבען. דיא קאָנפֿערענץ-פֿאָרדערונגען הינזיכטליך דער איינמישונג דער אויסווערטיגען מעכטע ביא דער ערנעננונג דער גובערנערע אונד הינזיכטליך דער איינזעטצונג איינער פֿרעמדען איבערוואכונגס-קאָממיסיאָן — האט דיא טירקישע רעגיערונג פֿ ע ר וו א ר פֿ ע ן! — דיא קאָנפֿערענץ-געזאנדטען דער זעכס אייראָפּעאישען מעכטע זינד אונטער זיך איינינג, אונד וואָללען וועדער פֿאָן איהרען הויפּט-פֿאָרדערונגען ניכטס נאכלאססען. דיא געסטריגע זיטצונג מיסטע דאהער אָהנע יעדען ערפֿאָלג ענדען. נור נאָך נעכסטען מאָנטאג ווירד איינע שלוס-זיטצונג אבגעהאלטען ווערדען, אונד ווענן אויך דיעזע ערפֿאָלגלאָז בלייבט, דאנן ווערדען דיא געזאנדטען קאָנסטאנטינאָפּעל פֿערלאססען.

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 12-טען יענער. ביז צור נעכסטען מאָנטאג-זיטצונג ווערדען דיא אויסווערטיגען געזאנדטען איהרע פֿאָרדערונגען שאָן דעראַרטיג פֿעסטשטעללען, דאס זיא פֿאָן דענזעלבען ניכטס מעהר נאכלאססען קאָננען. דיעזע פֿאָרדערונגען ווערדען אין דער מאָנטאג-זיטצונג דער טירקייא פֿאָרגעלעגט ווערדען מיט דער ערקלערונג, דאס דיעזע פֿאָרדערונגען דיא א ל ל ע ר ל ע ט צ ט ע ן זינד. דער סולטאן ווירד ביז צור נעכסטען מיטטוואָך-זיטצונג צייט צום איבערלעגען האבען; אבער ביז מיטטוואָך מוס ער זיך יעדענפֿאללס קורץ ערקלערען, אָב ער דיעזע "לעטצטען פֿאָרדערונגען" אנגימממט אָדער ניכט. ווענן דאנן איין פֿריעדליכער פֿערגלייך אלס אונמאָגליך ערקאננט ווירד, ווערדען דיא קאָנפֿערענץ-געזאנדטען אברייזען. — שאָן אין דער געסטריגען קאָנפֿערענץ-זיטצונג האט דער ד י י ט ש ע געזאנדטע אים נאמען ביסמארקס ערקלערט, דאס מאן דער טירקייא קיינען איינציגען פּונקט מעהר נאכגעבען קאנן. — דיא טירקען האבען קיינע נייען פּראָיעקטע פֿאָרגעלעגט, זיא וואָללען דען קריעג, זיא וויססען, דאס רוסלאנד דען קריעג ביז צום פֿריהלינג פֿערשיעבען וויללו, זיא וואָללען איהם דאהער צופֿאָרקאָממען.

געשעפֿטסבעריכט

פעסטער פּרייזע

ווייצען פער פֿריה-יאהר 12,80—12,70 גולד.
קוקורוץ פער מאי - יוני 6,66—6,70 גולדען.
האפֿער פער פֿריה-יאהר 7,85—7,92 גולד.
רעפּס-קאָהל פער אויגוסט - סעפטעמבער $15\frac{7}{8}$ — 16, באנאטער פער יולי-אויגוסט $15\frac{1}{4}$ — $15\frac{3}{4}$ גולד.

פעסטער שלאכט-פֿיעהמארקט. דער אויפֿטריעב אויף דעם געסטריגען היער שטאטטגעפֿונדענען שלאכטפֿיעהמארקטע בעטרוג 1247 שטיק אָכסען. מילכ-קיהע — שטיק. פּרייזע פֿיר אָכסען 47 — 52 פֿל', פֿיר קיהע 44 — 48 פֿל. — פֿיר ביפֿפֿעל — פֿל' פער 100 קילאָ שלאכט-געוויכט, ואָממט פֿערצעהרונגס-שטייער.

וויענער פּרייזע.

ריבאָל $51\frac{1}{2}$ גולדען. פער 100 קילאָ. —
פעטראָלעאום $31\frac{1}{2}$—32 גול. פער 100 ק.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 10-טען יענער 1877.
ברינן 3 76 5 23 43

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

קורז-טאבעללע פֿאָם 11. יענער

געלד-קורזע

	קר. פֿל.
זילבער-אגיא	114 80
דוקאטען	5 94
פֿעסטערדייר-אינגארישע 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	10 —
נאפאָלעאָנדאָר	10 —
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	61 70
20 מארקשטיקע	12 33
פאפיר רובעל	1 54

לאָזע.

	קר. פֿל.
1839ער ראטשילד-לאָזע גאנצע	278 —
דעטטא פֿינפֿטעל	278 —
1854ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	107 50
1860ער גאנצע	112 —
דעטטא פֿינפֿטעל	122 50
1864ער לאָזע צו 100 גולדען	132 50
דעטטא 50	132 —
באדא רענטענשיינע	21 50
סערבען-לאָזע	17 80
קרעדיט-לאָזע	161 75
אָפֿנער-לאָזע צו 40 גולדען	32 50
דאָנוי-דאמפפֿשיפֿפֿאהרטס-לאָזע	95 —
אינזבּרוקער לאָזע	18 —
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	14 50
קלאריער 20	14 75
סאלם 40	31 50
פאלפֿי 40	31 50
ווינדישגרעטץ 10	13 50
סאלם-לאָזע 40	41 —

לאָזע.

	קר. פֿל.
יאלצבינער לאָזע צו 20 גולדען	15 75
סט. גענאַיס 40	39 50
סטאניסלויער 20	21 50
עסטערהאזי 100	118 —
דעטטא 50	58 —
וואלדשטיין 20	24 75
ווינדישגרעטצער 20	25 —
אונגארישע פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	72 75
דעטטא צו 50 גולדען	72 75
וויענער לאָזע	93 75

ווערטה-פאפּיערע.

	קר. פֿל.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	73 75
טעמעשוואר-באנאטער	72 —
זיעבענבירגישע	71 60
גאליציש	84 72
בוקאווינער	82 —
אונגארישע אייזענבאהן-אנלעהען	98 75
ווייןצעהנט-אבלעזונגס-אבליגאציאָנען	72 50
פֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 פּראָצענט	85 25
דער אונגארישען היפּאָטעקען באנק צו 5 פּראָצענט	78 25
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 פּראָצענט	81 —
דעטטא צו 6 פּראָצענט	—
דער פעסטער קאָממערציאל-באנק	85 —

פֿרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פֿריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען נייער באנאטער	—	—.——.—
"	—	—.——.—
"	—	—.——.—
"	—	—.——.—
"	—	—.——.—
"	—	—.——.—
"	—	—.——.—
" טהייס	74·6	12.15—12.30
" "	75·5	12 40—12 60
" "	76·4	12 70—12.80
" "	77·3	12.90—13.—
" "	78·3	13 10—13.20
" "	79·2	13 25—13.35
" "	80·1	—.——.—
" פעסטער באָדען	74·6	11 75—11.65
" "	75·5	11.85—12 05
" "	76·4	12.20—12 35
" "	77·3	12 45—12.60
" "	78·3	12.80—12.70
" "	79·2	12 95—12.85
" "	80·1	—.——.—
" ווייסענבורגער	74·6	12 20—12.35
" "	75·5	12.45—12.65
" "	76·4	12 75—12.85
" "	77·3	12.95—13.05
" "	78·3	13 15—13.25
" "	79·2	13.30—13.50

פֿריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	10.—9 80
גערסטע מאלץ	62	8.55—7.20
גערסטע פֿיטטער	62	7—6.45
האפֿער	41	7 80—7 70
קוקורוץ באנאטער		6 05—5 95
אנדערער	73	5.80—5.50
הירזע		5 95—5 45

טערמינע פער 100 קילאָ		
ווייצען	פער פֿריה-יאהר	12 70
"	"	—.—
קאָרן	פֿריהיאהר	—.—
קוקורוץ	"	6 66—
גערסטע	"	——
האפֿער	פֿריהיאהר	7 85—
"	"	——
רעפּס	"	16.—

באללען-מעהל

		קר. פֿל.
נומער	0	25 25
"	1	24 25
"	2	23 50
"	3	22 50
"	4	21 75
"	5	19 75
"	6	19 —
"	7	17 80
"	8	14 75
"	$8\frac{1}{2}$	12 75

שפּיריטוס: ראָהע פֿערפֿאַקט	34.—
נייע ראפֿפֿינירט	30.50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1877. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

רונג אן דיא קאָנפֿערענין אין קאָנסטאנטינאָפּעל פֿעסטגעשטעלט. אורשפּרינגליך היעס עס, באראָן וואָרמס, דער פּרעזידענט דעס „כל ישראל חברים-פֿעראיינעס" אין לאָנדאָן, ווערדע מיט דיעזעם געזובע זיך פּערזאָנליך נאָך קאָנסטאנטינאָפּעל בעגעבען. וויא עס שיינט, איזט דיעזער פּלאן פֿאללען געלאססען וואָרדען. עס וואורדע דאס געזוך איינפֿאַך דעם גראַפֿען אנדראשי איבערמיטטעלט, דאמיט ער זעלבסט אללע ווייטערען נאָטהיגען שריטטע איינלייטען מאָגע. דאס געזוך לייטעט: האָהע קאָנפֿערענין! זיא זינד צוזאממען געטרעטען, אום דיא אינטערעססען איינער צאהלרייכען בעפֿאלקערונג אים אָריענטע צו רעגעלן. זיענן וויר ערגעבענסט געפֿערטיגטען אין דיעזעם איינגענבליקע זיא מיט איינעם אנזוכען בעלעסטיגען, געשיעהט עס ניכט אין אונזערעם אייגענען אינטערעססע. וויר לעבען גאָטטלאָב אונטער דעם שוטצע אייפֿגעקלערטער שטאאטען אונד מענשענפֿריינדליכער רעגיערונגען אין אונגעשטאָרטער רוהע. אונזער שריטט גילט פֿיעלמעהר איינציג אונד אללײן אונזערען גלייבענס-גענאָססען אים אָריענטע. וויר זינד אבער צו אונזערעם פֿאָרהאבען פֿאַן דען איזראעליטען דייטשלאנדס, ענגלאנדס, פֿראנקרייכס, עסטערייכס, בעלגיענס, האָללאנדס, איטאליענס, דער שווייץ אונד אמעריקא'ס ערמעכטיגט. דורך דאס באנד איינעם רעליגיאָנס-בעקענטניססעס פֿעראיינט, ריכטען אללע דיעזע איזראעליטען איהרע ביטטענדע שטיממע אן דיא האָהע קאָנפֿערענין אים אינטערעססע איהרער גלייבענס-גענאָססען אין דען טירקישען פּראָווינצען. זיא געהערטע הערדען, וואָללען דיא בירגערליכען אונד פּאָליטישען צושטענדע דער פֿערשיעדענען פֿאָלקערשאַפֿטען אים אָריענטע זיכערשטעללען. וויר איזראעליטען, אלס בירגער פֿרייער נאציאָנען, ערלויבען אונס, זיא צו ביטטען, ביא דיעזער פֿעראנלאססונג צווישען דען פֿערשיעדענען רעליגיאָנען קיינען אונטערשיעד בעישטעהען צו לאססען אונד אונזערען רעליגיאָנס-גענאָססען דיעזעלבען רעכטע צו זיכערן, אלס אללען אנדערן בעוואָהנערן יענער געגענדען. דיא פּאריזער פֿערטרעגע אים דען יאהרען 1856 אונד 1858 האבען דיעזען פּונקט איסער אכט געלאססען. דיא טרויריגען פֿאָלגען דיעזער אונטערלאססונג האבען נון דיא איזראעליטען אין דען דאָנוי-פֿירסטענטהימערן צו טראגען. דאס איזט אבער איך גאנץ נאטירליך. יעדעס פֿאָרעכט, וועלכעס איינער רעליגיאָנס-גענאָססענשאַפֿט איינגערוימט וויר, מוס פֿיר דיא אנדערע רעליגיאָנס-גענאָססענשאַפֿט אין אינטערדריקונגען אונד פֿערפֿאָלגונגען אויסארטען. אין דער טירקייא וואורדע דיא געזאממטע ניכט-מאָהאממעדאנישע בעפֿאלקערונג, אָהנע אונטערשיעד צווישען קאטהאָליקען אונד יודען, שטעטס „גלייכמעסיג" בעהאנדעלט. אללע פֿערבעססערונגס-ערלאססע דער טירקישען רעגיערונג צו גונסטען דער ניכט-מאָהאממעדאנישען בעפֿאָלקערונג אים דען יאהרען 1839 אונד 1856 דעהנקען זיך אויך אויף דיא יודען אויס. דא נון דיא טירקייא איינע קאָנשטיטוציאָן איינפֿיהרט, איזט דורכאויס ניכט צו בעפֿירכטען, דאס דיא יודישע בעפֿאָלקערונג היעביא געגען אנדערע שטעממע אונד רעליגיאָנס-גענאָססענשאַפֿטען צו קירץ קאָממען זאָללטע. אנדערס יעדאָך שטעהען דיא דינגע אין דען דאָנוי-פֿירסטענטהימערן. סערביען פֿעריאגט דיא יודען אויס איהרען וואָהנ-אָרטען, פֿערביעטעט איהנען דען אייפֿענטהאלט אויף זיינעם גאנצען געביעטע מיט אויסנאהמע דער שטאדט בעלגראד.— אונד וויא זיעהט'ס ערסט אין רומעניען אויס! דער פּאריזער פֿערטראג פֿאָם יאהרע 1858 האט איינע „האלבהייט" געשאפֿפֿען. ער זיכערטע דען יודען אין רומעניען דיא „בירגערליכען", ניכט אבער אויך דיא „פּאָליטישען" רעכטע צו. אונד דא אין „פּאָליטישער" בעציעהונג דער אונטערשיעד צווישען קאטהאָליקען אונד יודען אייפֿרעכט ערהאלטען בליעב, איזט עס דער רומענישען רעגיערונג לייכט געלונגען, דען יודען אויך דיא „בירגערליכען" רעכטע צו ענטציעהען. — עס וואורדע דאָרט נעמליך דיא בעהויפּטונג אייפֿגעשטעללט, דאס דיא יודען אין רומעניען ניר „פֿרעמדלינגע" זינד, וועסהאלב זיא אויך קיינע „בירגערליכען" רעכטע בעאנשפּריכען קאָננען. אים דיא יודען אבער ניכט בלאָס פֿיר דיא געגענווארט, זאָנדערן אויך פֿיר אללע צוקינפֿט אונטערדריקען צו קאָננען, וואורדע אים יאהרע 1866 אין רומעניען איין געזעטץ געשאפֿפֿען, דאס דיא יודען דאָרט ניע דאס היימאטהסרעכט זיך ערווערבען קאָננען אונד פֿיר אללע עווינקייטען אלס „רעכטלאָזע פֿרעמדלינגע" בעטראכטעט ווערדען מיססען. וועד זאָללטע זיך ניכט ערינגערן אן דיא רומענישען יודענ-אויסטרייבינגען אין דען יאהרען 1863 - 1872, וועלכע זיינערצייט גאנץ אייראָפּא אין איפּרעגונג פֿערזעטצטען! וועד זאָללטע זיך ניכט מעהר ערינגערן אן דיא ביקארעסטער סינאגאָגען-צערשטאָרונג אים יאהרע 1866! וועד זאָללטע דען דיא ערטרענקונג דער יודען אין גאלאץ פֿערגעססען האבען! וועם זאָללטען דיא יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אים דעם געדעכטניססע געשוואונדען זיין, וועלכע אין דען יאהרען 1863, 1869, 1870 אונד 1872 מיט איממער גראָסערער וואוטה זיך וויעדערהאָלטען! דיא מאָגילן אללער אייראָפּעאישען מעכטע טראטען וואָהל געגען דיעזע געוואלט-אקטע מיט מאָגליכסטעם נאכדריקע אויף. אבער אויך דיעזע ווארדען פֿאַן דער רומענישען רעגיערונג פֿערלאכט, אונד קאָננטען ניכט איינמאל בעווירקען, דאס דיא רעדעלספֿיהרער בעשטראפֿט ווערדען. — אויך אים לייפֿע דיעזעס יאהרעס האבען נייע יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אין רומעניען שטאטטגעפֿונדען. דיא מאָגילן דער פֿערשיעדענען מעכטע שריטטען וויעדער איין. אונד וואס ריכטעטען זיא אויס? איהר איינטרעטען האט דיא זאכע נאָך פֿערשלימטערט. דיא רומענען שאפֿפֿטען נונמעהר געזעטצע, אום דיא יודען אויס דען לאנד-געמיינדען צו פֿערטרייבען אונד איהנען אין דען שטעדטען יעדען עהרליכען ערווערב אבצושניידען. אונד דיא רומענען זוכטען היעביא נאָך איהרען יודענ-האס צו פֿערטישען. דיא איינשרענקענדען געזעטצע לייטעטען נעמליך ניכט אויסדריקליך געגען דיא „יודען", זאָנדערן געגען דיא „פֿרעמדלינגע." נון וואורדע אבער, וויא געזאגט, שאָן פֿריהער דאפֿיר געזאָרגט, דאס דיא יודען עבען ניר אלס „פֿרעמדלינגע" בעטראכטעט ווערדען. דורך דיעזע געזעטצע וואורדע דען יודען פֿערבאָטען: אין לאנד-געמיינדען צו וואָהנען, גרינדשטיקע צו קייפֿען אָדער צו פּאכטען, אין דען שטעדטען איינגענטהים צו ערווערבען, טאבאק צו ערצייגען אָדער צו פֿערקייפֿען אונד איין שאנק-רעכט אויסציאיבען. מיט איינעם וואָרטע: דען יודען אין רומעניען איזט דיא פֿרייהייט דעס וואָהנ-אָרטעס, דעס האנדעלס אונד דעס איינגענטהים-ערווערבעס גענאָממען! אונד ביא אלל דעם מיססען דיא יודען אללע לאסטען טראגען אונד זעלבסט דער מיליטער-פּפֿליכט גענינגען! אלס „פֿרעמדלינגע" קאָננען אבער דיא יידישען סאָלדאטען אין רומעניען ניכט איינמאל דען גראד איינעס קאָרפּאָראלס ערייכען! נאָך מעהר! דיא רומענען געהען זאָוייט, אויך אין אללען שטאאטען אייראָפּאס דיא „גלייכבערעכטיגונג דער יודען" צו צערשטאָרען. ביא איהרען האנדעלס-פֿערטראגען, וועלכע זיא מיט דען אייראָפּעאישען שטאאטען אבשליעסען, שליעסען זיא נעמליך דיא יידישען אונטערטהאנען פֿרעמדער שטאאטען פֿאַן יעדער בעגינסטיגונג אויס, וועלכע דען כריסטליכען אונטערטהאנען דיעזער שטאאטען קאָנטראקטליך צוגעזיכערט ווערדען. רומעניען דעהנט אלזאָ זיינע יודענ-פֿערפֿאָלגונגען אויף גאנץ אייראָפּא אויס! זעהר טרעפֿפֿענד וויעז דאהער דער ענגלישע מיניסטער לאָרד דערבי דען רומענישען האנדעלס-פֿערטראג מיט דען וואָרטען אב: „דיא אין דיעזעם פֿערטראגע ענטהאלטענען בעשרענקונגען טרעפֿפֿען ניכט בלאָס דיא י ו ד ע ן, זאָנדערן בילדען איינע שמאך פֿיר יענען שטאאט, דער איינען זאָלכען פֿערטראג אבשליעסט! „דיא אינטערצייכנעטען, אלס בעפֿאָללמעכטיגטען דער איזראעליטען דער פֿערשיעדענען שטאאטען, וואגען

ליעסען, אים געהיימען איהרען מאָהאממעדאנישען גלויבען היעלטען. דיעזע מאָהאממעדאנישען „מאראנגען" וואָללטען נון אויך דער אינקוויזיציאָן פּערפֿאללען. ציריסט מאכטע טהאָמאס דע טאָרקוועמאדא פֿאָלגענדען שורקען-שטרייך: ער ליעס איינען אויפֿרוף אן אללע מאראנען אין גראנאדא ערגעהען, זיך פֿרייוויללינ פֿאָר דיא אינקוויזיציאָן צו שטעללען אונד איהרען בעטרוג אייפֿריכטיג צו בערייען. — דיעזע מאראנגען, וועלכע דיעם בעפֿאָלגען, האבען פֿאָר דער אינקוויזיציאָן ניכט מעהר צו פֿירכטען; אבער וועהע דענען, דיא דאס ניכט טהון, אונד דיא מאן נאכהער ביא איינער ניכט-קאטהאָלישען גלויבענס-איבונג ערווישט. — דיעזער אויפֿרוף האטטע זיינע ווירקונג. פֿיעלע ליעסען זיך פֿאַן דיעזער טייפֿלישען שטיממע פֿערלאָקען, בעגאבען זיך צור אינקוויזיציאָן, אונד בעקאנגטען, דאס זיא מאראנגען זינד— אונד נון וואורדען זיא, אויף גרונד איהרעס איינגענען בעקעננטניססעס פֿערבראננט! —

דיעס האטטע אבער אויך דיא ווירקונג, דאס זיך ניעמאנד מעהר טויפֿען וואָללטע. דא מאן וואוסטע, דאס עס איינעם געטויפֿטען, דען מאן גלייך אלס מאראנען דער קעטצעריא פֿערדעכטיגט, נאָך ערגער ערגעהט, אלס דעם ניכט-קאטהאָליקען.

מאן קאנן זיך נון דענקען, מיט וועלכעם ציטטערן דיא אונגליקליכען יודען דעם גרויזאמען פֿערפֿאהרען דער קאטהאָליקען געגען דיא מאָהאממעדאנער צוגעזעהען האבען.— ביים שנערען דער שאפֿע ציטטערן דיא לעממער.— בעטראכטעטען זא דיא קאטהאָליקען איהרען קאמפּף געגען דיא מאָהאממעדאנער אלס איינען היילינען צור פֿערהעררליכונג אונד פֿערברייטונג איהרעס גלויבענס! דיא אונגלייבינען מאָהאממעדאנער זינד בעזיעגט אונד פֿערטריעבען — אונד דיא נאָך מעהר אונגליקליכען יודען זאָללטען זיך פֿרייא אים לאנדע בעוועגען דירפֿען? דאס זאָללטע איינע בינאָטטע קאָניגין אונד איין טהאָמאס דע טאָרקוועמאדא דולדען? — דיא אנטוואָרט קאָננטע יעדער דענקער לייכט פֿינדען; דיא ערָאבערונג גראנאדאס האט דעם קאָניגס-פּאאר פֿיעל גאָלד געבראכט, דיא יודען מיט איהרעם געלדע וואָרען זאמיט ניכט מעהר זאָ נאָטהווענדיג.

נאָך עהע דיא קרייצעס-פֿאָהנע אין גראנאדא וועהטע, דאכטען פֿערדינאנד אונד איזאבעללא שאָן דאראַן, דיא יודען אויס שפּאניען צו פֿערטרייבען. אבער אללײן געטרויטען זיא זיך ניכט, איינע זאָלכע וויכטיגע טהאט צו בעגעהען. —

פֿערדינאנד שיקטע דאהער פֿריהער איינען געזאנדטען אן דען פּאבסט אי נ נ אָ צ ע נ ץ, דאס ער וויללענס איזט, דיא יודען אויס שפּאניען צו פֿערטרייבען, וועגן דער פּאבסט זעלבסט מיט דיעזעם „געטען בייספּיעלע" פֿאָראנגעהען אונד דיא יודען אויך אויס ראָם פֿערטרייבען זאָללטע. אללײן דיעזער זאָגטע זא פֿערוואָרפֿענע פּאבסט, דער וויעבען אונעהעליכע זאָהנע אונד עבענזאָפֿיעלע טאָכטער ערציעהעטע, וואר ניכט פֿיר דיא פֿערטרייבונג דער יודען. אבער דיא שפּאנישע קאָנינין, וועלכע זאָגטע יעדעס וואָרט דעס פּאבסטעס אלס היילינ בעטראכטעטע, איבערעטטעטע דאהין, דאס מאן דיא יודען אויך אָהנע צושטיממונג דעס פּאבסטעס אויס שפּאניען פֿערטרייבען זאָלל.

איזאבעללא וואר דאס ווילינע וועקצייג איהרעס בייכט-פֿאטערס. וועלכער מיטטער ווירדע עס ניכט טיעף אינס הערץ שניידען, וועגן איהר זאָהן אים קערקער שמאכטעט! אבער איזאבעללא וואר נאָך שטאָלין דאריף, דאס זיא אלס קאָנינין מיט דעם בייספּיעלע פֿאָראנגעהט, אונד איהרען קעטצערישען זאָהן דער היילינען אינקוויזיציאָן איבערליעפֿערט. דאס יודענ-מעדכען יעכא, וועלכעס זיא פֿריהער בעשיטצטע, וואר איהר נון אין טיעפֿסטער זעעלע פֿערהאסט, טראָטצדעם זיא דאך גענויא וואוסטע, דאס דיא יודין ר ע כ א אן דער ליעבע איהרעס זאָהנעס ניכט שולד וואר.

אים זיעגעס-טומעל פֿאַן ג ר א נ א ד א וואורדע זאָגאר אן דען געפֿאנגענען קראָנפּרינצען דאָן יואן גאר ניכט געדאכט; ניר דיא אנוועזענהייט דער פּרינצעססין מארגארעטהא פֿאַן עסטערייך ערינגערטע דאראַן, דאס דער ברייטיגאם פֿעהלע. דאס גראָסע קאָנינרייך שפּאניען וואר נון בענדיגעט, אונד דיעס וועקטע אויך דיא ערינגערונג, וועד איינסט דיעזעס נייא-געגרינדעטע קאָנינרייך רעגיערען זאָלל!

פּרינצעססין מ א ר נ א ר ע ט ה א פֿאַן עסטעררייך וואר אין דען קראָנפּרינצען פֿאַן שפּאניען וויקליך פֿערליעבט, זיא מאכטע איהן טראָטין זיינער „שאנדטהאטען" דאָך הייראטען. — שאָן דער געדאנקע, איינסט ק אָ נ י נ י ן פֿאַן דיעזעם גראָסען שפּאנישען רייכע צו זיין, וואר פֿיר זיא זעהר פֿערלאָקענד. — אבער אין איינעם שטאאטע, וואָ נ י כ ט דער קאָנינ אונד נ י כ ט דיא קאָנינין, זאָנדערן איין טהאָמאס דע טאָרקוועמאדא אונד איין כימענעס רעגיערטען, וואר פֿיר דיא רעטטונג איינעס קעטצערס — אונד זעלבסט, וועגן ער קראָנפּרינין וואר, וועניג אויסזיכט פֿאָרהאנדען.

(פֿאָרטזעטצונג פֿאָלגט.)

אין צעגלעד וואהל וואוסטע, דאס איך ניכט אין
דער לאגע בין, דאס מיר צוגעדאכטע דעפוטיר-
טען-אמט אויך פראקטיש אויסצואיבען. מאן קענגט
יא מיינען גרונדזאטץ, דאס איך ניכט אונטערטהאן
איינעם אונגארישען קאניגס זיין מאג, דער גלייכ-
צייטיג קאיזער פאן עסטערדייך איזט. עס וואר בייא
דיעזער וואהל דענן אויך ניכט מיינע פערזאנליכ-
קייט, זאנדערן בלאס מיינע „פאליטיק" מאסגעבענד.
דיא צעגלעדער בירגער וואללען נעמליך בלאס
קונדגעבען, דאס זיא „מיינע פאליטיק" אלס דיא
איינציג ריכטיגע אנערקענגען, נאמענטליך בע-
טרעפפס דער „אריענטאלישען פראגע". עס ווערע
יעדאך פיעל צוועקמעסיגער געוועזען, דיא אנער-
קעננונג דיעזער פאליטיק אויף איינע אנדערע וויזע
קונדצוגעבען. זיא העטטען איין געזוך אן דען רייכס-
טאג ריכטען זאללען, ווארין זיא זיך געגען יעדען
געמיינזאמען שריטט מיט רוסלאנד געגען דיא טיר-
קייא מיט נאכדרוק אויסשפרעכען זאללטען. — זיא
העטטען פערנער אללע קאמיטאטע אים לאנדע
אויפפאדערן זאללען, גלייכע געזוכע אן דען
רייכסטאג צו ריכטען. דאס ווערע פיעל ווירקזא-
מער געוועזען, אלס מיינע וואהל צום רייכסטאגס-
דעפוטירטען. דיא רעגיערונג העטטע בייא איינער
זאלך' אללגעמיינען קונדגעבונג ניכט אומהין קאנ-
נען, דיא „אפפענטליכע מיינונג" אונגעארנס צו בע-
אכטען. זעהר הייפיג גלייבט איינע רעגיערונג דורך
איהר „מאכט-ווארט" אללעס דורכצוזעטצען. דיא
נייעסטע געשיכטע האט געלעהרט, דאס דיעזעס
„מאכט-ווארט" דארט „אהנמעכטיג" בלייבט, ווא עס
געגען דען וויללען איינער גאנצען נאציאן פערשטאסט.
אין דען יאהרען 1859 אונד 1866 גלייבטע עבענ-
פאללס דיא רעגיערונג אויף איהר „מאכט-ווארט"
אללעין זיך שטיטצען צו קאננען. זא בעגאנן זיא
דען קריעג געגען איטאליען אונד געגען פרייסען.
אללעין יעדע מיטטער זאגטע איהרעם זאהנע, בע-
פאר ער אין דען קריעג צאג: „האלטע נור דאס
ווייסע טאשען-טוך בייא דער האנד!" דאס הייסט:
ער זאלל בייא גינסטיגער געלעגענהייט צום צייכען
דעס פריעדענס איין ווייסעס טאשען-טוך אויף זיין
באיאנעטט שטעקען אונד — צום פיינדע איבער-
געהען. נון, דיא ניעדערלאגען פאן סאלפערינא
אונד סאדאווא האט דער רעגיערונג דיא טרייריגע
לעהרע געליעפערט, דאס מאן מיט איינעם בלאסען
„מאכט-ווארט" דיא סאלדאטען ניכט אין דען קריעג
יאגען דארף. זאללטע עס יעדאך נאטהווענדיג זיין,
געגען דיא רוסישע רויב-ליסט אין דען קריעג צו
ציעהען, דאנן ווערדען דיא אונגארישען סאלדאטען
געוויס ניכט „מיט ווייסען טאשען-טיכערן אויף איה-
רען באיאנעטטען" ערשיינען, זאנדערן מיט טאדעס-
פעראכטונג קעמפפען, ווייא זיא דיעס
אים יאהרע 1848 אין דער שלאכט בייא סאלנאק
געטהאן האבען!"

„פריילוך געלינגט עס אפט דער רעגיערונג,
איהרען וויללען אלס דען פאלקס-וויללען ערשיי-
נען צו לאססען, אינדעם זיא אדרעס אייפביטעט,
דאמיט דאס פארלאמענט איהרע בעשליססע צום
„געזעטצע" ערהעבע. אבער דאמיט קאנן דאס
פאלק נימטער בערוהיגט ווערדען. עס איזט דאס
פייער היעדורך ניכט געלאשט, זאנדערן נור אונטער
דיא אשע געבראכט וואָרדען, דיא אשע ווירד ווענ-
געשארדט, אונד דאס פייער קאממט ווידער צום
פארשיינע."

„אונד איזט דענן דער 1867 אויסגלייך מעהר
אלס „פייער אונטער דער אשע"? מיט דא דאס
פייער ניכט אימטער ווידער צום פארשיינע קאמ-
מען? האבע איך דיעס ניכט זיינערצייט אויך פראגין
דעאק געשריעבען, דאס דיעזער אויסגלייך נור אינ-
ענדליכע שטרייטיגקייטען צור פאלגע האבען מוס-
סע! אונד האטטע איך עטווא אונרעכט? דיא ליע-
בער גאטט! זעהען וויר אונס נור איינמאל דיא
באנק-פראגע אן! דיעזע עראיננערט מיך אן איינע
שיססעל, אין וועלכער שפייזען פארהאנדען, דיא
קיים פיר זעכס פערזאנען אויסרייכען! נעהמען וויר
נון אן, עס זעטצען זיך צו דיעזער שיססעל ניכט
זעכס, זאנדערן צוואלף פערזאנען. דא איזט דאך
דער שטרייט אונפערמיידליך, דא איינע פערזאן
דער אנדערן דען ביססען פאר דעם מונדע ווענ-
שנאפפט. גאנין זא פערהאלט עס זיך מיט דער עס-
טערייכישען נאציאנאל-באנק. דיעזע פערפיגט
קיים איבער זאפיעל געלד, אום דיא קרעדיט-בעדירפ-
ניססע אין עסטערדייך צו בעפריעדיגען. נון זאלל
עבען דיעזע נאציאנאל-באנק אויך אונגארן מיט
געלד פערזעהען. דא האט יא עסטערדייך פאלל-
קאממען רעכט, ווענן עס בעהייפטעט, דאס אונ-
גארן איהם דען ביססען פאר דעם מונדע וועג-
שנאפפע! דאס ענדע היעפאן איזט, דאס ניכט
עסטערדייך אונד ניכט אונגארן הינלענגליך בע-
פריעדיגט ווערדען קאנן. דא אבער דיא געלד-נאטה
גראס איזט, גרייפען בייזע צור שיססעל, אדער
בעססער געזאגט: צור נאציאנאל-באנק, אום דאס
פארהאנדענע געלד זיך אנצואייגנען, ביז זיא זיך
ענדליך גענעטהיגט אין דיא האארע פאללען. דא
זיעהט מאן יא, דאס דער אויסגלייך נור געאייגנעט,
ביידען טהיילען שמערצען צו פעראורזאכען אונד
קיינען איינציגען צו בעפריעדיגען!"

„אונד וויא מיט דער באנק-פראגע, זא פער-
האלט עס זיך אויך מיט דעם איינהייטליכען צאלל-
געביעטע, דאס עבענפאללס נור עווינע שטרייטיג-
קייטען צור פאלגע האבען מוס. עסטערדייך ווינשט
האהע צאללע, דאמיט אויסלענדישע פאבריקס-
ארטיקעל ניכט הערייגעבראכט ווערדען, אונד עס
זיינע אייגענען וואארען אין אונגארן דעסטא טהייי-
ערער פערקויפען קאננע. אונטער זאלכען אומ-
שטענדען ווינשט אונגארן נאטירליך, דאס דיא האָ-
העען צאללע ניכט בלאס פיר פאבריקס-ארטיקעל,
זאנדערן אויך פיר ווייטצען אונד קארן געלטע, דא-
מיט קיינע איינפיהר אויס דעם אויסלאנדע שטאטט-
פינדע אונד עס זיינע געטריידע-ערצייגניססע אין עס-
טערדייך דעסטא טהייערער פערקויפען קאננע. דא
זיעהט מאן יא קלאר, דאס דורך דאס איינהייטלי-
כע צאלל-געביעט ביידע רייכס-העלפטען בעשע-
דיגט ווערדען: אונגארן מוס נעמליך טהייעריע
פאבריקס-ארטיקעל, עסטערדייך הינגעגען טהייע-
רעס בראָד קויפען. אונד דא זאללטע דער שטרייט
יע איין ענדע נעהמען!"

„זא טהייריג וויא עס אום דיא באנק- אונד
צאלל-פראגע, איזט עס אבער אויך אום דיא גע-
מיינזאמען אויסלאגען בעשטעללט. אונגארן צום
בייישפיעל קלאגט איבער איינע צו גראסע בעלאס-
טונג. דא ערווידערט אבער עסטערדייך: „ניכט
וואהר, דיא וועהלסט עבען זא גוט איינע דעלעגא-
ציאן אלס איך. דיינע שטימטע גילט אלזא ניכט
וועניגער אלס מיינע. ווענן דוא אבער גלייכערעכ-
טע האסט, זא מוסט דוא אויך גלייכע לאסטען ער-
טראגען!" אונד דא ענטברענגט דער שטרייט נאך
געוואלטיג. עסטערדייך בעטראכטעט אונגארן אלס
רייבער, וויל עס איינען טהייל דער געוואלט אן זיך
געריססען; אונגארן הינגעגען בעטראכטעט עס-
טערדייך אלס איינען בלוט-עגעל, פאן וועלכעם
עס פארטוועהרענד אויסגעזויגט ווירד. עס ווירד
גימעהר יעדער צוגעבען, דאס דער אויסגלייך נור
איינע קוועללע עוויגער שטרייטיגקייטען בילדען
מוס! איך וויל קיין פראפעט זיין, אבער לייכער
קאנן דאס ענדע נור דאס זיין: דיא עסטערדייכער
ווערדען אן דייטשלאנד קאממען, דיא סלאווען אן
רוסלאנד, דיא אונגארן מיט דעם בעטטעל-זאקע —
ווערדען אין ניכטס אויפגעהען!"

„איך וויעדערהאלע דאהער: פיר אונגארן גיבטס
נור איין רעטטונגס-מיטטעל, נעמליך דיא לאזרייסונג
פאן עסטערדייך בעציגליך דער באנק-, אונד צאלל-
פראגע אונד בעציגליך דער געמיינזאמען אויסגאבען!
דיעס איזט מיינע איבערצייגונג. לודוויג קאשוטה."

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (נאך איינמאל דאס אינטער-
עססאנטע געזוך אן דיא קאנ-
פערענץ.) פאר קורצעם בראכטען וויר וואהל
דיא הויפט-פונקטע יענעס געזוכעס, וועלכעס דער
יידישע וועלט-קאנגרעס אין פאריז צור איבעררייי-

פאלליעטאן.

דער שטערן-זעהער.

(40. פארטזעטצונג.)

דעם מארגענס היעלטען אויך קאניג פערדינאנד אונד
קאניגין איזאבעללא מיט איהרען ארמעען אונטער גלאקענ-
געלייטע אונד אונטער פאנפאנגען דער קאטהאלישען
פאהנען איהרען איינצוג אין גראנאדא. אן דען טהארען
ערווארטעטען דיא מאהאממעדאנישען בעהארדען דיא איינ-
ציעהענדען שפאניער. דען גאנצען טאג איבער דויערטע דער
איינצוג. יעטצט ערסט קאננטע זיך פערדינאנד קאניג פאן
גאנץ שפאניען נעננען. לאנגע רייהען פאן וואַ-
גען מיט לעבענס-מיטטעלן בעפריעדיגטען דיא בעוויגטען
מאהאממעדאנער.

אין דעם צווייטען וואגען נאך דעם קאניגס-פאאר
זאס אויך דיא פרינצעססין מארגאריטהא פאן עסטערדייך,
וועלכע דיא ברויט פאם קראנפרינצען דאן יואן ווערדען
זאללטע. אבער דיעזער שפאנישע קראנפרינץ וואר ניכט
אונטער דען זיעגרייכען איינציעהענדען, ער שמאכטעטע נאך
אימטער אים קערקער, אונד ערווארטעטע דאס אורטהייל
דער אינקוויזיציאן.

אם דריטטען טאגע וואר שאן גראנאדא ווידער
שטארק בעלעבט, דיא שטראססען ווימטעלטען פאר דען פיע-
לען מענשען, דיא נעוואהנליכען טאגעס-געשעפטע האבען
ווידער בעגאננען, עס וואר, אלס אב נאר קיין צעהנ-
יעהריגער קריעג געוועזען ווערע. דאס שפאנישע קאניגס-
פאאר נאהם זיינען וואהנזיטץ אין דער „אלהאמבראַ".

דיא מאהאממעדאנער שטיטצטען זיך אויף דיא
פריעדענס-בעדינגונגען, אין וועלכען איהנען איהרע פרייע
רעליגיאָנס-איבונג צוגעזיכערט וואורדע. נעבען דער אל-
האמברא שטאנד דיא מאשעע (מאהאממעדאנישע קירכע)
אונד פאן דען פענסטערן דער אלהאמברא מיסטע טהאמאס
דע טאַרקוועמאדא צוזעהען, וויא דיא מאהאממעדאנישען
גייסטליכען שטאלץ אין איהרע מאשעע גינגען אונד
דארט פאן דער ערהאבענהייט איהרער רעליגיאן פרע-
דיגטען. —

דאס קאננטע טהאמאס דע טארקוועמאדא ניכט ער-
טראגען. „קאניגין! (זאגטע ער) דאס איזט פיר אונס קיינע
עראבערונג, ווא מאן אין אונזערער, מיט פיעלעם קאטהא-
לישען בלוטע ערקויפטען שטאדט אויך איינען אנדערן
גלויבען פערעהרט! דער קאניג העטטע דען מאהאממעדא-
נערן דיעזע צוזיכערונגען ניכט געבען זאללען. אונד האט
ער עס שאן געטהאן, זא בריכט ער זיין ווארט דען אונ-
גלייביגען געגענאיבער ניכט צו האלטען. דעם קאניגס ווארט
גילט נור זא לאנגע, זא לאנגע עס ניכט געגען דאס קירכלי-
כע ווארט איזט!"

שאן נאך איינינען טאגען ליעס דער גראס-אינקוויזי-
טאר איינע גראסע גייסטליכע-פערזאממלונג איינבערופען,
אין וועלכער איבער דיא רעליגיאנס-אנגעלעגענהייטען דער
נייען אונטערטהאנען בעראטהען וואורדע. דיעזע פערזאממ-
לונג פאסטע נון אויך דען ענטשלוס, דאס איין קאטהאלי-
שער קאניג דען אונגלייביגען זיין ווארט ניכט צו האלטען
בריוכט. איינענבליקליך וואורדע דער בעפעהל צור שליע-
סונג דער מאשעען געגעבען, דען אולעמאס (טירקישען
גייסטליכען) וואר בייא טאדעס-שטראפע פערבאטען, איינע
גאטטעס-דיענסטליכע פערזאממלונג צו האלטען — אונד
דאנן בעפאהל מאן אללען מאהאממעדאנערן, אללע איהרע
ביכער צו פערברעננען.

דיא אונגליקליכען מאהאממעדאנער זאהען נון, וויא
איין קאטהאלישער קאניג זיין ווארט געבראכען האט. צארן
אונד בעשטירצונג ערגריפפען דאס פאלק, אונד איינע רעוואָ-
לוציאן וואר אים אויסברוכע. דאס עבען וואללטע אויך
דאס קאטהאלישע קאניגס-פאאר. מאן ווינשטע דיא רעוואָ-
לוציאן, אום היעדורך דיא מאהאממעדאנער אלס רעוואלו-
ציאנערע ערסט רעכט ציכטיגען צו קאננען. דיא רעגיערונג
האטטע בערייטס פארבערייטענדע מאסרעגעלן ערגריפפען,
אלס זיך נון דיא מאהאממעדאנער מיט געוואלט דען איינ-
גאנג אין איהרע גאטטעס-הייזער פערשאפפען וואללטען,
אלס זיך דיא בעפאלקערונג מיט דען איהר געראססענען
וואפפען צור עמפארונג שטעללטע, וואורדע יעדעס מאַ-
האממעדאנישע הויז מיט קאטהאלישען סאלדאטען בע-
זעטצט, יעדע שטראסע מיט מאוערן בעפפלאנצט, מאן טריעב
דיא מאהאממעדאנער וויא איינע העערדע צוזאממען, אונד
ליעס איהנען נור דיא וואהל, דען קאטהאלישען גלויבען
אנצונעהמען, אדער דאס לאנד צו פערלאססען.

פיעלע טויזענדע פערליעסען אויך איהר טהייערעס
פאטערלאנד אונד פאלגטען איהרעם קאניגע נאך אפריקא,
פיעלע מאהאממעדאנער נאהמען צום שיינע דען קאטהאלי-
שען גלויבען אן, אונד פיעלע ווידער ביססען איהר לעבען
אונטער דעם שווערטע דער קאטהאליקען. נאך פאסט אכט
יאהר-הונדערטען וואר ווידער-שפאניען ווידער קאטהאליש
געוואָרדען.

דער גראס-אינקוויזיטאר האטטע נון באלד ערפאה-
רען, דאס אויך דיא מאהאממעדאנער, וועלכע זיך טויפען